

Basisgroep Sociale Zekerheid

<http://www.cda.nl/Basisgroep-Sociale-Zekerheid>

Secretariaat: lesleyhiltens@gmail.com/06-38016810

Basisgroep Sociale Zekerheid

Basisgroep Sociale Zekerheid

OPEN FORUM *Nieuwsbrief* 20 18 juni 2015

redactie: Jan Litjens, Dick Aanen, Chris Wessels

redactieadres: johanneslitjens@gmail.com (06-40583749)

Basisgroep Sociale Zekerheid

Basisgroep Sociale Zekerheid

Inhoud OF-Nieuwsbrief van juni 2015

Minima slecht af met nieuw btw-plan	bldz	01
Bijstandsgerechtigden voelen zich vernederd		02
Meer mensen in de bijstand		02
Inkomen kwart van Nederlanders fors lager		03
Bloei en groei en een nieuwe sociale kwestie: Het WI over het verdienenvermogen van Nederland		03
Ouderen te duur voor werkgevers		05
Hoe wordt het CDA weer een Volkspartij voor alle Nederlanders		05
Armoede, tegengaan en voorkomen		07

Minima slecht af met nieuw btw-plan?

door: Jan Litjens, redactie Open Forum
johanneslitjens@gmail.com

Er zou grote tevredenheid moeten zijn over het toekomstige loonstrookje, omdat daar een hoger nettoloon op komt te staan. We gaan minder inkomstenbelasting betalen! Teleurstelling overheerst echter over het andere plan van de regeringscoalitie: de btw-verhoging. Op de dagelijkse kassabon zal staan, dat de zeventienmiljoen Nederlanders meer kwijt zijn voor eerste levensbehoeften (?). Zo betalen zij meer bij de kapper en de fietsenmaker, voor diervoeding, voor vakantie, voor boeken, in de horeca, voor sport en cultuur, in de dierentuinen en voor de trein of de bus. De werkenden kunnen dat hogere tarief betalen. Zij hebben het voordeel van een lagere inkomstenbelasting en hebben dus meer te besteden. Dat geldt echter niet voor bijstandsgerechtigden en gepensioneerden. Je kunt er de klok op gelijk zetten, dat bij mensen met een laag inkomen de voordelen van minder inkomstenbelasting niet opwegen tegen de extra kosten door de hogere btw. Zij geven immers een relatief groot deel van hun inkomen uit aan genoemde eerste levensbehoeften, die nu nog onder het zes procent tarief vallen.

Bijstandsgerechtigden voelen zich vernederd

Uit: de Telegraaf van 28 mei 2015

De taken die bijstandsgerechtigden in Rotterdam voor hun uitkering moeten uitvoeren, worden door de deelnemers als intimiderend, zinloos en onredelijk ervaren. Dat stelt de gemeentelijke ombudsman Anne Mieke Zwaneveld in een rapport over de uitvoering van het zogeheten re-integratiebeleid van de gemeente.

Wie in Rotterdam in de bijstand zit, moet daar iets voor terugdoen. Wie geen werk kan vinden, moet de eerste vijftien weken straten gaan vegen, ongeacht achtergrond in opleiding of werk. Volgens de *ombudsman* gaat het om straten die door de professionals al zijn schoongemaakt. De *ombudsman* vraagt zich af wat de toegevoegde waarde is van de algemene verplichting straten te gaan vegen. "Velen ervaren dit werk als vernederend en confronterend. Het draagt in hun beleving in ieder geval niet bij aan het vinden van betaald werk". Tegelijkertijd voelen mensen die een uitkering aanvragen zich behandeld als profiteurs, hufters en losers. "De gemeente hoeft niet voor Sinterklaas te spelen, maar dit is het andere uiterste", zegt *Zwaneveld*. Mensen die hier klachten over hebben, durven die onvrede niet te uiten omdat ze bang zijn voor de gevolgen, bijvoorbeeld korten op hun uitkering.

Zwaneveld vindt dat de gemeente in overleg met de mensen die een uitkering krijgen tijdens de re-integratie meer moet kijken naar maatwerk. Ook moet er beter worden gecommuniceerd over onder meer de rechten en plichten van bijstandsgerechtigden. Verder zou er voor hen een vertrouwenspersoon moeten worden aangesteld.

In een reactie zegt de verantwoordelijk wethouder *Maarten Struyvenberg (Leefbaar Rotterdam)* dat mensen geen uitkering moeten willen hebben: "maar alles in het werk moeten stellen om aan het werk te gaan. Zeker mensen die kunnen werken". Als de bezem opdoemt, stimuleert dat mensen nog meer om werk te vinden, is de ervaring van de gemeente.

Meer mensen in de bijstand

Het aantal mensen in de bijstand is in het eerste kwartaal van dit jaar verder toegenomen, met 9000 tot een totaal van 443.000. Dit maakte het *Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)* eind mei bekend.

Toename

De toename was iets groter dan die in het laatste kwartaal van vorig jaar. Dit hangt volgens het *CBS* onder meer samen met de invoering van de participatiewet in januari. Daardoor komen alleen jongeren die duurzaam en volledig arbeidsongeschikt zijn, nog in aanmerking voor een Wajong-uitkering. De andere jonggehandicapten hebben recht op bijstand, als zij voldoen aan de voorwaarden.

Participatiewet

De invoering van de Participatiewet zorgt dus voor een extra stroom gehandicapte jongeren naar de bijstand. Het *CBS* kan nog niet zeggen hoe groot deze groep is. In het eerste kwartaal van een jaar neemt doorgaans het aantal mensen in de bijstand per saldo toe.

Bron: ANP

Inkomen kwart van de Nederlanders fors lager

Een kwart van de mensen in Nederland heeft de afgelopen drie jaar zijn inkomen fors zien dalen. De belangrijkste redenen voor deze achteruitgang zijn werkloosheid, arbeidsongeschiktheid of een andere baan met minder salaris. Bij de meeste mensen in die groep daalde het inkomen tussen de 15 en 30 procent. Bijna de helft komt na de inkomensterugval moeilijk rond en is de grip op zijn financiën kwijt.

Vorbereiding

Dit blijkt uit het onderzoek *'Minder Geld, hoe huishoudens omgaan met een inkomensdaling'* van het *Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud)*. „Uit het onderzoek blijkt duidelijk dat mensen die zich niet voorbereiden op een terugval twee keer zo vaak financiële problemen krijgen als mensen die zich wel voorbereiden“, aldus de onderzoekers. Zonder voorbereiding komen ze na de terugval moeilijker rond, hebben ze minder grip op de financiële situatie en hebben ze meer betalingsachterstanden.

Bloei en groei en een nieuwe sociale kwestie: Het WI over het verdienvermogen van Nederland.

door: Louis Flapper,
l.flapper@planet.nl

*Begin april publiceerde het Wetenschappelijk Instituut (WI) van het CDA het rapport **Bloei en groei** over het verdienvermogen van Nederland. Oftewel de visie op hoe Nederland in de toekomst haar geld kan verdienen. Daarmee heb je het in feite over hoe Nederland er sociaaleconomisch uit gaat zien. Een misschien taai, maar wel belangrijk onderwerp. Ik geef eerst een samenvatting en daarna wat commentaar.*

Het WI is niet de eerste die hierover een studie publiceert. Ook de *Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR)* heeft een rapport gewijd aan het verdienvermogen (zie bijvoorbeeld mijn bijdrage in *Open Forum* van maart/april). Een belangrijk en positief verschil is dat het *WI-rapport* klip en klaar stelt dat de economie er is voor de mens en niet omgekeerd. Maar het WI meent wel dat menselijke bloei en economische groei juist samen gaan, of anders gezegd: wanneer mensen niet bloeien zal de economie ook niet kunnen groeien.

Dat uit zich in de visie van het WI op werk. Werk is niet alleen belangrijk om geld te verdienen om in je behoeften te kunnen voorzien. Werk is ook belangrijk om jezelf te ontwikkelen, je kwaliteiten te ontplooiën in vakmanschap; maar ook om zo dienstbaar te zijn en bij te dragen aan het welzijn van de samenleving. Nog dieper gaat het aspect van roeping: waartoe je je geroepen voelt breng je ook tot uiting in je werk. In het tweede hoofdstuk beschrijft het *WI-rapport* belangrijke aspecten voor economische groei.

Dat het rapport technische innovatie noemt zal niemand verbazen. Het noemt ook sociale innovatie, daarbij gaat het o.a. over beter en slimmer samenwerken. Als derde spreekt het rapport over instituties, niet alleen de wet en regelgeving en de *SER* en dergelijke, maar ook informele instituties, zoals de waarden die men deelt. Het rapport stelt dus dat de cultuur eveneens een belangrijke bouwsteen is voor economische groei.

Pas in het derde hoofdstuk gaat het rapport in op de toekomstige ontwikkelingen. We moeten rekening houden met de vergrijzing in Nederland en

Europa; met de opkomst van landen in Azië en Afrika en ook met de migratie naar landen waar de bevolking vergrijsst en/of de lonen relatief hoger zijn.

De schaarste van de natuurlijke hulpbronnen eist dat de productiemethoden worden aangepast, dit biedt daarmee mogelijkheden tot economische groei. De technologische ontwikkelingen, waaronder de informatica, hebben belangrijke gevolgen, zoals:

- Routinematige arbeid verdwijnt. Voor de banen die blijven is dan creativiteit en sociale vaardigheid van belang.

- Fragmentatie van de productie: meer onderdelen van de productie worden naar goedkopere landen uitbesteed, lage transportkosten zijn hiervoor belangrijk (daarvoor zijn dan, denk ik, steeds grotere containerschepen nodig en daarop aangepaste havens).

Nieuwe technologie biedt mogelijkheden: zo kunnen mensen dankzij nieuwe technieken wel arbeid verrichten, waar ze dat nu nog niet kunnen. Ook zullen er nieuwe beroepen ontstaan en wordt in het werk creativiteit en de vaardigheid om samen te kunnen werken van toenemend belang. Er wordt meer interdisciplinair samengewerkt zowel binnen het bedrijf zelf als tussen bedrijven. En de productieprocessen worden meer decentraal en goedkoper. Er ontstaat - zoals het rapport het noemt - een on demand economie (produceren op bestelling), maar dit zal leiden tot arbeidsrelaties die vluchtiger en flexibeler worden.

Er tekent zich volgens het rapport een nieuwe sociale kwestie af: economische groei leidt niet meer automatisch tot groei van de werkgelegenheid. We zien vooral verlies van banen in het middensegment, die tot nu toe onvoldoende wordt gecompenseerd door groei in het hoge en lage segment. Dit probleem geldt voor veel landen.

Mensen met schaarse talenten kunnen maximaal profiteren van de nieuwe ontwikkeling. Zij zijn de winnaars van de globalisering en krijgen een overvloed aan geld, maar een tekort aan tijd. Mensen met middelmatige talenten worden de verliezers. Grote groepen werkenden krijgen mede door de on demand economie een slechte onderhandelingspositie.

Het rapport pleit ervoor deze sociale kwestie te agenderen in het politieke en maatschappelijke debat. Het is ook van mening dat Nederland samenwerking moet zoeken met landen die een sociaal model willen blijven hanteren.

In de volgende hoofdstukken werkt het rapport uit wat dit voor het Nederlands beleid moet betekenen. Economische groei is nodig omdat ze een belangrijke pijler is van de werkgelegenheid. We zullen het moeten hebben van de productiviteitsgroei. Nederland behoorde daarin tot de koplopers maar zakt sinds de recessie wat af. Het is belangrijk om koploper te blijven. Nederland is goed in kennis, maar er is nog veel winst te halen met het omzetten van innovatieve ideeën in verkoopbare producten (ondernemerschap).

Duurzaamheid biedt kans voor een groene industrie. Het Nederlands duurzaamheidsbeleid is nu echter te instabiel. Het rapport meent dat het verschil tussen mensen in vaste dienst en tijdelijke werknemers te groot is. Het pleit daarom voor een basisverzekering voor iedereen, dus ook voor flexwerkers. Wel meent het dat langdurige arbeidsrelaties ook voor werkgevers van belang zijn. De samenwerking gaat makkelijker tussen mensen die elkaar al lang kennen. Ook pleit het rapport voor lagere belastingen op arbeid.

Commentaar

Het goede aan het rapport vind ik dat het ingaat op de betekenis van arbeid voor de mens. Daarmee komt in beeld dat werkloos zijn meer is dan alleen geldgebrek. Positief is ook dat het er consequent van uit probeert te gaan dat de economie er is voor de mens en niet omgekeerd.

Heel belangrijk is ook de nadruk die het legt op een nieuwe sociale kwestie. Ik zou er nog de kwestie aan willen toevoegen van al diegenen die nu aan de kant staan al of niet met een uitkering. Want het moet niet alleen gaan om een oplossing voor de nieuwe werklozen, maar ook voor de bestaande. Ook zij verlangen terecht naar het "goede leven". Uiteindelijk blijf ik toch met de zelfde vraag zitten als die ik had bij het *WRR-rapport*. Hoe kunnen we op zo'n manier ons inkomen verdienen dat er voldoende werkgelegenheid is ook voor middelbaar en lager opgeleiden?

Ouderen te duur voor werkgevers

Om de hoge werkloosheid onder ouderen tegen te gaan, moet worden gesneden in de vele leeftijdsvoordelen voor ouderen die zijn opgenomen in cao's. Bijvoorbeeld seniorendagen maken hen te duur voor werkgevers. Dat stelde het *Centraal Planbureau (CPB)*.

Hervormingen

Veel oudere werklozen hebben naar verwachting weinig aan het economische herstel dat is ingezet. Om hen weer aan het werk te krijgen, zijn hervormingen nodig op de arbeidsmarkt. De relatief hoge lonen, leeftijdsafhankelijke ontslagvergoedingen en pensioenkosten maken 50-plussers duurder. Ook hebben ouderen vaak allerlei 'ontziemaatregelen' in cao's, die hen extra rechten of minder plichten geven.

Werkgevers zijn hierdoor terughoudend met het in dienst te nemen van oudere werklozen. Er wordt in *Den Haag* al beleid gevoerd hier verandering in te brengen, maar meer fundamentele herzieningen zijn noodzakelijk, aldus het *CPB*. De onderzoekers denken dan aan "een werkloosheidsuitkering die daalt met de werkloosheidsduur, ontslagbescherming die minder afhangt van de lengte van het arbeidscontract en minder leeftijdsafhankelijke arrangementen in cao's".

Hoge langdurige werkloosheid

De hoge langdurige werkloosheid onder ouderen is een structureel probleem, staat in het rapport. Vóór de aanvang van de crisis was al sprake van een stijging. In de nasleep van deze '*Grote Recessie*' kampt Nederland met 270.000 mensen die langer dan een jaar werkloos zijn. Dit is meer dan 3 procent van de beroepsbevolking. Daaronder bevinden zich opvallend veel ouderen. Die verliezen niet vaker hun baan, maar als zij werkloos raken, is de kans op langdurige werkloosheid bijna dubbel zo groot als gemiddeld.

Bron: ANP

Hoe wordt het CDA weer een Volkspartij voor alle Nederlanders?

door Jan Lammers, lid van het CDA en de CDA-Basisgroep Sociale Zekerheid, lid van de Duitse CDU- en van haar MIT, lid van de NVJ, bestuurslid van de afdeling Bocholt van de Europese Beweging Nederland en Duitsland.

LammersSame@online.nl

Hopelijk wordt er bij de belastinghervorming, die er aan komt, het sociale onrecht kleiner. De 5 rijkste families in Nederland bezitten samen zo'n 32,5 miljard euro, bijna evenveel als de 3,2 miljoen armste Nederlanders samen. Ook in Nederland worden de armen armer en de rijken rijker, aldus de *WRR*. Dat hangt vooral samen met inkomensverschillen. Daarbij komt, dat de rijke hoog opgeleiden zeven jaar langer leven dan de arme laag opgeleiden (bron: *PvdA*).

Het te forse bespaarbeleid van de overheid heeft de afgelopen jaren tot een behoorlijk breuk geleid in het vertrouwen. Politiek den Haag zegt op te komen voor iedereen. *NIBUD*-berekeningen vertellen ons echter, dat mensen met een laag inkomen geen reservepotjes kunnen opbouwen. Ook al maken zij gebruik van lokale sociale regelingen voor de minima. In mijn gemeente *Aalten* is de *OZB*-belasting laag, maar het kwijtscheldingsbeleid is afwijkend van wat gebruikelijk is. Het vakantiegeld dat de meeste minima ontvangen, wordt ingezet om lopende schulden te voldoen. Triest vind ik het, dat bijstandontvangers maar 4% vakantiegeld ontvangen in plaats van de gebruikelijk 8% bij alle andere sociale regelingen. Een echte vakantie zit er voor hen niet in. Ondersteuning door de Voedselbank is de dagelijkse praktijk. Op het platteland neemt het aantal klanten van die Voedselbank jaarlijks toe met ca. 25% Hopelijk worden zij gevrijwaard van deurwaarderbezoeken. Een beter bijzondere bijstandsbeleid is dus dringend gewenst. Behandeltermijnen van 4 tot 6 weken zijn slecht. Een totale of gedeeltelijke kwijtschelding van gemeentelijke belastingen moet automatisch te regelen zijn.

De *Achterhoek* mag zeker geen proeftuin zijn voor het verder uitkleden van het sociale systeem! Ik zal daar zeker in de toekomst op gaan letten. Een slecht voorteken is, dat de *FNV* woedend is over het te rechtse sociale beleid, dat wordt toegepast in de gemeente *Aalten* en *Oude IJsselstreek* met ons *CDA* in de College. Daarbij komt dat daar ook nog onvoldoende huurwoningen zijn en de woningcorporatie *de Woonplaats* als enige verhuurder een forse huurverhoging door voert. De onderhoudsverplichtingen worden niet echter nageleefd en een voormalig bejaardencentrum wordt gesloten.

Het openbaar vervoer richting Duitsland is bijna helemaal gesloopt. We kunnen beter in *Arnhem* of *Enschede* gaan werken of daar naartoe verhuizen omdat men daar sneller is dan in onze buurgemeente *Bocholt*. Bij het nieuwe regiovervoersplan dat in 2017 wordt gestart in de *Achterhoek* en in *Bocholt* worden de oude verbindingen niet opgestart, zodat de minima niet over de landsgrens kunnen gaan en het voor gehandicapten niet mogelijk is daar te gaan werken of studeren. Ik ben zelf actief betrokken bij *Ieder(in)* (= *Netwerk van mensen met een beperking of chronische ziekte*). Ik wil daar in de werkgroep *Euregio*, mensen met een handicap of chronische zieken helpen in het buitenland werkzaam te zijn of te studeren.

Aan de oplossing van het geschetste ontmoedigingsbeleid kan het *CDA* gaan werken met een *sociale-garantietoets*. Die moet gebruikt worden bij het loket van de gemeente en ook in het buurthuis. De minima hebben niet altijd een snelle computer. Het kan echter niet zo zijn dat zij naar Amsterdam etc. moeten verhuizen om een sociale uitkering aan te vragen. Vaak is het zo dat men daar sneller geholpen wordt dan in gemeenten waar het *CDA* in het College zit! Zo dreigt de uitvoering van de *WMO* een drama te worden en lijkt het negatief advies van de *CDA-Basisgroep Sociale Zekerheid* over die wet werkelijkheid te worden.

Armoede

Tegengaan en voorkomen

door: Jan Litjens, redactie Open Forum
johanneslitjens@gmail.com

Tijdens het CDA-partijcongres van 11 april 2015 is het rapport van de Werkgroep Armoede gepresenteerd. Van de Werkgroep o.l.v. René Peters maakten o.m. deel uit Arend Jansen, voorzitter van de CDA-Basisgroep en Nico van Jaarsveld, penningmeester van die Basisgroep. De Handreiking is te lezen op www.cda.nl.

De Werkgroep Armoede is geformeerd op het CDA-Congres van 8 februari 2014 toen door de Basisgroep de resolutie *Armoede in Nederland* werd ingediend. Het thema kon rekenen op brede steun, maar er kon geen overeenstemming bereikt worden op inhoudelijke punten tussen de Basisgroep en de Partijleiding. Het Congres gaf beide partijen de opdracht rond de tafel te gaan zitten en er gezamenlijk uit te komen.

De Werkgroep heeft met tientallen deskundigen, professionals en vrijwilligers gesproken. Zij hebben geholpen armoede op lokaal niveau beter te begrijpen. Hun nuttige ervaringen zijn door de Werkgroep vertaald in 74 praktische adviezen voor gemeenten. Het is echter geen slotdocument. Het moet de start zijn van een beweging waar gewone mensen echt iets van zullen merken. Het is een werkdocument, waar goede ideeën en voorbeelden aan toegevoegd kunnen worden. Daarom start de Werkgroep een *online platform*, waarvan bestuurders, raads- en commissieleden en andere geïnteresseerden gebruik kunnen maken om informatie te delen en inspiratie op te doen. Zo zorgen zij ervoor, dat armoede op de agenda van het CDA blijft staan en dat uit woord en daad blijkt dat het CDA en schild is voor de zwakkeren.

In het *CDA-ledenblad* van juni 2015 lees ik een interview met *Nico van Jaarsveld*, penningmeester van de *CDA-Basisgroep Sociale Zekerheid* en lid van de *Werkgroep Armoede*.

“De menselijke maat moet terug”, zegt *Nico van Jaarsveld* resoluut als hem gevraagd wordt wat hij de belangrijkste les vindt uit de nieuwe *Handreiking Armoede*. *CDA-fracties* kunnen direct aan de slag met aanbevelingen. “Want”, zegt *Nico* “armoede moet nu eens echt worden aangepakt. Dat is eigenlijk eenvoudig. De mens moet weer in beeld komen. We moeten mensen tegemoet treden vanuit vertrouwen. Alleen dan kun je een gesprek met elkaar hebben en op zoek gaan naar een duurzame oplossing. Als we mensen behandelen als een nummer en de regels boven de mensen stellen, komt die oplossing er gewoonweg niet. De visie en die respectvolle basishouding naar elkaar moeten terugkomen in alle geledingen van de maatschappij. Van ambtenaren tot zorgverleners en politici. Zo komen we van een sociaal gezicht, naar een warm, kloppend, sociaal hart. Laten we vooral bij ons zelf beginnen, dan volgt die omslag in het denken en in de basishouding in de maatschappij vanzelf daarna ook wel. Alle *CDA-politici* hebben een sociale antenne en veel voelsprieten in de samenleving. Die antenne helpt ons weer bij het aanjagen van deze visie. Klein en eenvoudig beginnen is daarbij het devies.”

De Werkgroep wil daarom om te beginnen spreken over uitkeringsgerechtigden in plaats van bijstandstrekkers. *Van Jaarsveld* wil dat lokale politici “de mouwen opstropen en aan de slag gaan. De tijd van mooie woorden is nu echt wel geweest. Alles wat gezegd moest worden is inmiddels wel gezegd”.

Op de vraag of hij zelf ook nog verdere actie gaat ondernemen tegen armoede antwoordt *van Jaarsveld*, een ervaren lokale bestuurder met veel ervaring in het sociale domein: "Jazeker. Ik ben altijd beschikbaar voor de partij. Afdelingen en fractieleden kunnen te allen tijde een beroep op mij doen voor hulp en advies. Ik sta niet langs de zijlijn, maar ik ben een medespeler".

Nadere info:

arend_jansen@hetnet.nl

nicovanjaarsveld@ziggo.nl

Het volgende nummer van de OPEN FORUM Nieuwsbrief zal begin september a.s. verschijnen.